

“La por que el Pakistan caigui a les mans dels islamistes és infundada”

Hassan Askari Rizvi (Patiala, Índia, 1947) és un dels analistes polítics més populars del Pakistan. Ara, després d'uns quants anys de fer classes als Estats Units, ha decidit de tornar al seu país per viure-hi de prop uns esdeveniments, com l'assalt recent a la Mesquita Vermella, que poden canviar el futur del Pakistan.

Quina és la vostra avaluació de la situació present al Pakistan?

—Després de les mobilitzacions populars arran de la suspensió inconstitucional del president del Tribunal Suprem, el març passat, per primera vegada el general Musharraf es troba contra les cordes. Ara hem entrat en una nova situació. Els fets de la Mesquita Vermella en són un exemple.

—Com creieu que serà aquest nou escenari?

—Tot passa molt de pressa, i és molt difícil de fer-ne cap pronòstic. És un any decisiu per al Pakistan, perquè a la tardor hi haurà eleccions legislatives, presidencials i regionals. A Musharraf li agradaria que el Parlament renovés el mandat presidencial, mentre manté el càrrec de cap suprem de l'exèrcit. Però, segons com s'interpreti la Constitució, no és compatible de mantenir càrrecs polítics i militars alhora. La suspensió del president del Tribunal Suprem s'ha d'interpretar com una mesura de pressió per a rebre un veredict favorable.

—Fins ara el poder judicial sempre s'havia mantingut submís a les demandes de la cúpula militar...

—És cert, però també és influenciable per l'opinió pública. Si hi ha un clamor al carrer perquè Musharraf plegui, no descarto un veredict desfavorable per al president. En tot cas, el procés polític no depèn només dels

tribunals. La cúpula militar podria sacrificar Musharraf si continua perdent popularitat.

—Per tant, considereu possible una democratització del Pakistan?

—Sí. Ara bé, tampoc no pot passar a ser una democràcia modèlica de la nit al dia. Un dels aspectes clau aquests mesos vinents és el grau de transparència que tinguin les eleccions de la tardor. La Constitució preveu la possibilitat de crear un govern interí imparcial per a dur-les a terme, però no sembla que Musharraf ho vegi bé. Ell sap que, si són netes, el seu moviment polític no les podrà guanyar folgadament i, per tant, no podrà mantenir el control del Parlament.

—A Occident preocupa molt que el Pakistan pugui anar a parar a les mans d'extremistes religiosos si cau el règim actual, sobretot després dels fets recents de la Mesquita Vermella...

—A hores d'ara, que el Pakistan caigui a les mans dels islamistes és una por infundada. Un mite occidental. O almenys en això coincideixen la majoria d'analistes pakistanesos. Els islamistes tenen una gran capacitat de mobilització popular perquè disposen d'una base molt ideologitzada, però tenen un suport minoritari entre la població. Històricament, s'han mogut al voltant del 5% dels vots. Ara bé, cal reconèixer que aquesta influència creix. El 2002 obtingueren el màxim històric, l'11%. La cosa més

preocupant del setge a la mesquita és comprovar que hi ha un sector de la societat, incloent una part de la petita burgesia, que sent simpatia pels grups radicals.

—A què és degut aquest augment del pes del radicalisme?

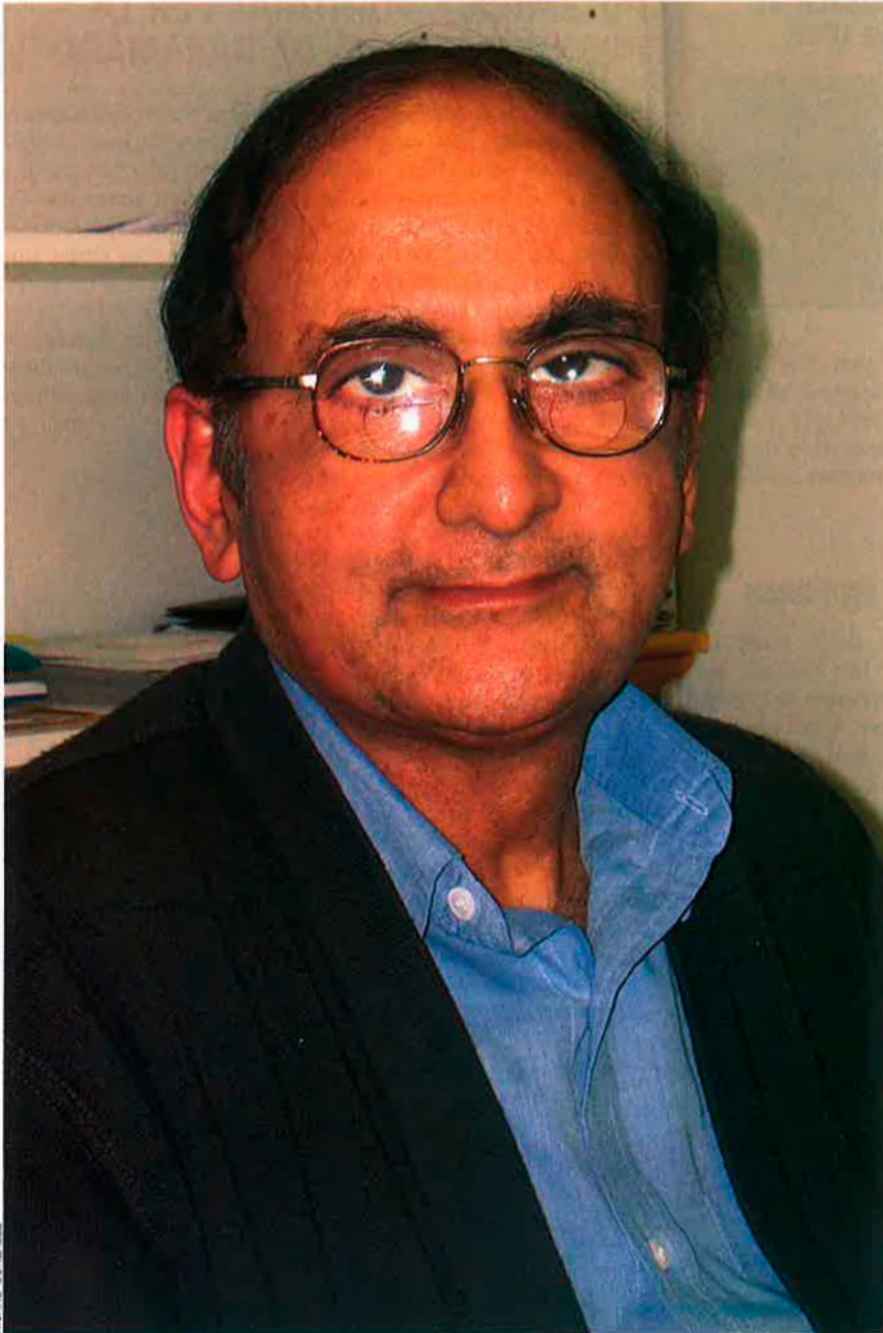
—Es una tendència que començà a final dels anys 70, amb la dictadura del general Zia ul-Haq, que va dur a terme un procés d'islamització del país des de dalt. Aquest va ser el període de la lluita contra els soviètics a l'Afganistan, quan Occident i l'exèrcit pakistanès van armar i finançar els grups extremistes religiosos. Això els va permetre de crear una xarxa potent capaç d'influir en la cultura del país. A més, aquest govern sovint no ha fet tot allò que era possible per combatre'ls.

—Insinueu que hi va haver connivència entre Musharraf i els islamistes radicals?

—Sí, sobretot al principi del mandat. Musharraf tenia problemes de legitimitat i es va recolzar en el MMA, la coalició de partits islamistes present al Parlament, per poder reformar la Constitució. Durant la curta lluna de mel, el règim va afavorir els islamistes —i potser per això van créixer fins a l'11%—, i no va lluitar a fons contra els extremistes religiosos, sobretot els qui actuen al Caixmir. Tot i que els últims dos anys això ha canviat, hi ha una part de l'exèrcit que sent simpatia pels islamistes i, per exemple, segurament és el responsable que el govern hagi tardat tant a intervenir a la Mesquita Vermella. Feia massa temps que els líders intimidaven els ciutadans que no seguien les seves doctrines. Havien creat un estat dins l'estat.

—Així doncs, quina actitud hauria d'adoptar Occident, i especialment, els Estats Units en aquest context?

—Occident ha estat el principal valedor de Musharraf, sobretot els Estats Units, perquè ha considerat que el general aportava estabilitat en

RICARD GONZÁLEZ

un país convuls políticament. No obstant això, si l'oposició a Musharraf continua creixent, podrien adoptar una política de no intervenció. I és que, en lloc d'aportar estabilitat, per obstinar-se a mantenir el poder, Musharraf va aconseguir tot el contrari. Penso que els Estats Units haurien de fer veure al dictador que ha d'arribar a un acord amb l'oposició per fer una transició democràtica ordenada, en què, potser, ell mantingui algun càrrec important. Els desafiaments que té el país requereixen un govern legítim, fort.

—Als Estats Units alguns analistes acusen el Pakistan de no fer prou per lluitar contra els talibans. És cert?

—La situació a la regió muntanyosa que limita amb l'Afganistan és molt complicada. És habitada per paixtus, la mateixa ètnia a què pertanyen els talibans. Per això, la població els dona suport. En aquestes àrees la presència de l'estat és molt feble, i no és fàcil d'intervenir-hi. Si l'exèrcit hi entra a mata-degolla, pot provocar una guerra civil al país. Ara bé, podria ser que l'exèrcit no fes tot allò que pot perquè

el règim de Karzai té simpaties per l'Índia, mentre que els talibans són pro-pakistanesos.

—Com valoreu el paper de l'oposició a l'escenari actual?

—Els partits tradicionals continuen essent els qui compten amb el suport de la majoria dels pakistanesos. Ambdós partits, la Lliga Musulmana (centre-dreta) i el PPP (centre-esquerra), tenen els líders, Nawaf Sharif i Benazir Bhutto respectivament, a l'exili. Estan processats per casos de corrupció que, segons que afirmen, van ser promoguts per raons polítiques. Un dels grans enigmes dels propers mesos es si desafiaran el regim i tornaran per fer campanya, amb el risc de ser empresonats. Si ho fan, el resultat a les eleccions pot variar. És precisament el buit que aquests dos líders han deixat

“La cúpula militar podria sacrificar el president Musharraf si continua perdent popularitat”

que ha permès que el president del Tribunal Suprem adquireixi tanta notorietat, o que els islamistes guanyin presència pública com a moviment opositor. Contràriament a allò que passa a l'Orient Mitjà, al Pakistan, com més democràcia i llibertat hi ha, menys poder per a l'islamisme.

—Creieu que un canvi de règim pot afectar l'actitud del Pakistan en l'anomenada “lluita contra el terror”, o les relacions amb l'Índia?

—No, tots dos aspectes estan ben assentats i, sigui qui sigui el proper líder del Pakistan, els mantindrà. Em preocupa, sobretot, que Musharraf vulgui mantenir-se al poder a qualsevol preu, i ho aconsegueixi, a base de perpetuar la inestabilitat. Aquest tipus de turbulències afectarien molt l'economia del país, un fet problemàtic en un país pobre com el Pakistan.

*Ricard González
Washington*